



Planeringsavdelningen
Emma Hagberg

Barn- och grundskolenämnden

Uppföljning av intern kontrollplan per juni 2010 för barn- och grundskolenämnden

Sammanfattning

Resultatet har vid delårets uppföljning förbättrats inom så gott som samtliga områden, vilket visar på att insatta åtgärder sannolikt haft effekt.

Vid granskning av elektroniska fakturor avseende lagar och riktlinjer har 92 % av fakturorna godkänts utifrån samtliga kontrollmoment. Resultatet har förbättrats med 17 procentenheter jämfört med motsvarande period 2009.

Granskningen av mobiltelefoni visar att 90 % av fakturorna hanterats korrekt.

Granskningen av elektroniska beslut i lönesystemet visar på att antalet extra löneutbetalningar och skulder i faktiskt antal har minskat jämfört med motsvarande period 2009. En säker slutsats går däremot inte att dra då underlaget är förhållandevis litet och historiska data endast gäller sedan 2009.

Resultatet av kontrollen avseende avtalstrohet visar att 54 % av nämndens inköp skett från godkänd leverantör. Resultatet har förbättrats med 3 procentenheter jämfört med motsvarande period 2009.

Arbetet med att förbättra nämndens resultat ytterligare fortskrider, i enlighet med nämndens uttalande i samband med helårsuppföljningen av 2009 års intern kontrollplan.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2006-04-24, § 29, om reglemente för internkontrollplan. Kommunstyrelsen uppdrog åt nämnderna att besluta om nämndens interna kontrollplan.

Redovisning av genomförda kontroller ska göras till nämnden och kommunstyrelsen två gånger per år senast i samband med delårsbokslut och årsredovisning.

Kommunstyrelsens krav för nämndernas interna kontrollplaner

Varje nämnd ska anta en intern kontrollplan för stickprovskontroller av inköp och utbetalningar. Nämndens interna kontrollplan 2010 ska innehålla:

- Kontroll av elektroniskt behandlade fakturor avseende huruvida gällande lagar och riktlinjer följs. Kontrollen sker genom stickprov om 10-20 fakturor per månad.
- Kontroll av elektroniska beslut i lönesystemet
- Kontroll av inköp i enlighet med kommunens ramavtal eller annat godkänt avtal

Intern kontrollplan 2010 för Barn- och grundskolenämnden

Barn- och grundskolenämnden beslutade 2009-12-10 om en intern kontrollplan som omfattar följande:

- Elektroniskt behandlade fakturor avseende huruvida lagar och riktlinjer efterföljs
- Elektroniskt behandlade fakturor avseende mobiltelefoni
- Elektroniska beslut i lönesystemet avseende extra löneutbetalningar och uppkomna löneskulder
- Kontroll gällande omfattning av inköp inom ramavtal eller annat giltigt avtal
- Seriositetsgranskning av utförare

Kontroll av elektroniskt behandlade fakturor

Lagar och riktlinjer

Redovisningsenheten har under perioden januari – juni 2010 genomfört en stickprovskontroll, som omfattar 10 elektroniskt behandlade fakturor i månaden, för att säkerställa att dessa behandlats på ett korrekt sätt. Granskningen detta år innebär en skärpt kontroll av fakturahanteringen jämfört mot

tidigare år. Förutom föregående års kontrollmoment; att komplett underlag finns bifogat (syfte, deltagarförteckning etc.), kontroll av moms samt kontrolleringskontroll, omfattar granskningen även ifall leverantören innehar F-skattesedel.

Granskningen, som sammanlagt omfattade 60 fakturor, visade att 92 % (55 fakturor) var godkända utifrån kontrollmomenten.

Motsvarande period 2009 godkändes 75 % av granskade fakturor utifrån då gällande kontrollmoment. Därmed dras slutsatsen att resultatet för delåret 2010, trots skärpta krav, förbättrats med 17 procentenheter.

Detta markant förbättrade resultat indikerar att insatta åtgärder gett resultat. Utöver information och uppmärksammande har det bland annat införts kontrollfunktioner i fakturahanteringssystemet i samband med hantering av riskfakturor. En lathund för ekonomi har arbetats fram och distribuerats.

Mobiltelefoni

Redovisningsenheten har under den period som följs upp genomfört en stickprovskontroll om totalt 60 fakturor som gäller mobiltelefoni, för att avgöra huruvida dessa hanterats i enlighet med kommunens reglemente. Redovisningsenheten har kontrollerat om kommentarer vid utlandssamtal finns samt att beslutsattest när det gäller egna fakturor ej skett.

Granskningen av de 60 fakturorna visade att 90 % (54 fakturor) var godkända utifrån alla kontrollmoment.

Eftersom detta kontrollmoment inte har ingått i tidigare års kontrollplaner har en bedömning av områdets utveckling över tid ej gjorts.

En del av den felaktiga hanteringen kan förutsättas vara oavsiktlig och därmed till viss del kunna elimineras genom information och förtydliganden. I fakturahanteringssystemet som kommunen idag använder sig av, finns funktioner för att hantera fakturorna på ett korrekt sätt. Ytterligare förtydliganden kan därmed bidra till ett förbättrat resultat.

Kontroll av utbetalningar i lönesystemet

Då extra löneutbetalningar leder till ökad arbetskostnad har detta kontrollerats av löneenheten såväl detta halvår som under 2009. Löneenheten har i samband med detta även kontrollerat nämndens uppkomna löneskulder under denna period. Löneskulder uppkommer då lön fortsätter att betalas ut trots föräldraledighet, tjänstledighet, sjukdom eller annan frånvaro och innebär att kommunen därmed har en fordran på dessa utbetalningar.

Kontroll av extra utbetalningar

Kontroll har gjorts avseende antal extra utbetalningar som gjorts i lönesystemet under perioden. Sammanlagt har 26 extra utbetalningar gjorts utöver lönekörning. Denna siffra motsvarar 20 % av hela kommunens 133 extrautbetalningar. Vid utvärdering av detta värde bör beaktas att barn- och grundskolenämnden har en förhållandevis personaltung organisation, med många timanställda, vilket gör att det faktiska antalet misstag knutet till personalhantering riskerar att bli större än inom andra verksamhetsområden.

Resultatet har förbättrats med 10 % sedan motsvarande period 2009, då antalet extra utbetalningar uppgick till 29. Utvecklingen är positiv, men en säker slutsats kan ej dras då underlaget är förhållandevis litet och området endast granskats under år 2009 och 2010.

Kontroll av uppkomna löneskulder

Vid kontroll av uppkomna löneskulder under första delåret 2010 fanns 16 skulder med ett totalvärde på 231 tkr. Värdet av nämndens löneskulder står för 44 % av hela kommunens uppkomna löneskulder på 531 tkr. Barn- och grundskolenämndens personalorganisation är förhållandevis stor vilket därmed bidrar till ökad risk för avvikelser i samband med personalhantering. Återbetalning hanteras direkt vid upptäckt, antingen genom löneavdrag eller, då anställning upphört, genom avisering.

Vid en jämförelse med motsvarande period 2009 har resultatet förbättrats med 16 % då antalet skulder vid delåret 2009 var 19 till antalet. Vid jämförelse av det sammanlagda värdet på dessa skulder har resultatet däremot försämrats med 12 %. Värdet på löneskulder vid delåret 2009 uppgick till 206 tkr.

En säker slutsats utifrån detta är svår att dra då kontrollmomentet endast ingått i kontrollplanen under år 2009 och 2010. En närmare utvärdering av bakomliggande orsaker krävs för att kunna dra slutsatser, och i den mån det behövs införa åtgärder.

Kontroll av inköp inom ramavtal

Rese- och konferenskostnader

För att undersöka hur stor del av inköp som genomförts inom ramavtal eller annat godkänt avtal granskades transaktioner bokförda som resor samt konferenskostnader, med en totalsumma på 99 tkr.

Av detta belopp bedöms 54 % (53 tkr) som godkänt. 46 % (46 tkr) har köpts in utanför ramavtal eller annat giltigt avtal.

Resultatet har förbättrats i jämförelse med motsvarande period 2009. Vid delåret 2009 var andelen godkända inköp utifrån leverantör 51 %¹, vilket betyder att nämnden vid delåret 2010 förbättrat resultatet med 3 procentenheter.

Det förbättrade resultatet kan förklaras av de insatser inom området som gjorts under senare tid. Kommunen har genomfört utbildningar samt sett över informationsflödet. Uppmärksammandet av området har med stor sannolikhet även det påverkat resultatet i positiv riktning.

Fortfarande krävs ett aktivt arbete med utbildning och kontinuerlig information för att nå förbättrat resultat. Organisationen är stor, personer som sköter inköp många till antalet, och informationsflödet blir därmed en nyckelfråga när det gäller arbetet mot en ökad ramavtalstrohet. Kedjan mellan upphandling och beställare kan många gånger vara lång och det kräver medvetna informationsinsatser för att hantera detta.

Seriositetsgranskning

Seriositetsgranskning av utförare i kommunen sker från och med detta år fortlöpande och genom upphandlingsenheten. Genom en kontinuerlig bevakning ökar kommunens möjlighet att ingripa i ett tidigare skede vid upptäckt av oönskade avvikelser. Rapportering sker vid behov till verksamhetschef.

Resultatutveckling

Som rapporten visar har resultatet förbättrats inom så gott som samtliga områden, vilket visar på att insatta åtgärder sannolikt haft effekt. Fortfarande finns områden att utveckla och arbetet fortsätter kontinuerligt för att ytterligare förbättra resultaten, i enlighet med nämndens uttalande i samband med helårsuppföljningen av 2009 års intern kontrollplan.

¹ Efter justering för felkonterade fakturor